

WIĘKSZOŚĆ OFIAR
PRZEMOCY SEKSUALNEJ
> **PONAD 90%** <
TO KOBIEТЫ

WIĘKSZOŚĆ SPRAWCÓW
PRZEMOCY SEKSUALNEJ
> **PONAD 90%** <
TO MĘŻCZYŹNI

**DLATEGO
TEN PROBLEM
MA
ZWIĄZEK Z PŁCİĄ**

**w/MOC
PRZEMOC**

Projekt **Moc w przemoc** realizowany jest przez
Stowarzyszenie Nastawnia i Fundację Punkt Widzenia w ramach
Programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG

Gwałt jest najbardziej jaskrawym przykładem przemocy seksualnej.

Potocznie jest definiowany jako stosunek seksualny bez zgody ofiary.

Jednak literatura fachowa podkreśla, że oznacza on stosunek seksualny i inne czynności seksualne (dotykanie, obnażanie, seks oralny itp.) bez zgody ofiary.

O zgwałceniu możemy mówić również w przypadku, gdy stosunek lub inna czynność seksualna odbyła się za zgodą ofiary, jednakże ofiara z powodu nieletniości, nieświadomości lub zależności nie była w stanie wyrazić sprzeciwu.

Entuzjastyczna zgoda – warto przyjąć, że dopóki obie strony nie wyrażą entuzjastycznej zgody zachodzi niebezpieczeństwo przekroczenia granic nietykalności którejś ze stron.

88% MĘŻCZYŹN, KTÓRZY
Z PUNKTU WIDZENIA PRAWA
DOPUŚCIŁO SIĘ GWAŁTU
UTRZYMUJE, ŻE
ICH ZACHOWANIE
GWAŁTEM NIE BYŁO

MITY NA TEMAT GWAŁTU >

~~PRZEMOC SEKSUALNA TO RZADKOŚĆ~~ ^{mit}

1 GWAŁT NIE JEST ZJAWISKIEM MARGINALNYM

W Polsce co 8. kobieta doświadcza próby gwałtu lub gwałtu. W krajach Unii Europejskiej co 3. kobieta doświadczyła przemocy fizycznej lub seksualnej.

~~OFIARAMI PRZEMOCY SEKSUALNEJ SĄ TAK SAMO KOBIETY I MĘŻCZYŹNI~~ ^{mit}

2 OKOŁO 90% SPRAWCÓW PRZEMOCY SEKSUALNEJ TO MĘŻCZYŹNI

Większość ofiar przemocy seksualnej stanowią kobiety. Przemoc seksualna ma więc charakter płciowy. Większość gwałtcielei stanowią mężczyźni. Jednocześnie pamiętajmy, że większości mężczyzn nie jest gwałtcielami.

~~KOBIETY PROWOKUJĄ SPRAWCÓW GWALTÓW~~ ^{mit}

3 ZA GWAŁT ODPOWIEDZIALNY JEST ZAWSZE GWAŁCICIEL, NIGDY OFIARA

Żadna krótka spódniczka, uśmiech czy flirt nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla przemocy seksualnej.

~~PODNIĘCONY MĘŻCZYŻNA NIE MOŻE SIĘ POHAMOWAĆ~~ ^{mit}

4 GWAŁCICIELA MOTYWUJE AGRESJA, A NIE POPĘD SEKSUALNY

Gwałtciele nie są nadseksualni, tak jak alkoholicy nie są nadspragnieni. Większość gwałtcielei przyznaje, że posiada łatwo dostępnych partnerów seksualnych. Gwałt to akt przemocy, w którym chodzi o dominację i siłę. Chodzi o opór, który gwałtciciel przełamuje.

~~KOBIETY ZAWSZE GWALCONE SĄ PRZY UŻYCIU SIŁY FIZYCZNEJ~~ mit

5 GWAŁT POZOSTAJĘ GWAŁTEM, NAWET JEŚLI GWAŁCICIEL NIE UŻYŁ SIŁY FIZYCZNEJ, A OFIARA NIE STAWIAŁA OPORU

Gwałciciel może używać innych środków przymusu niż siła fizyczna, a osoby doświadczające gwałtu mogą być sparaliżowane strachem i niezdolne do reakcji albo też rezygnują z oporu w obawie o swoje zdrowie i życie.

~~KOBIETY GWALCONE SĄ PRZEZ NIEZNAJOMYCH W PARKACH I NA ULICACH~~ mit

6 NAJCZĘŚCIEJ GWAŁCĄ OSOBY ZNANE I/LUB BLISKIE OFIAROM, A NIE OBCY

Myśląc o gwałcie, wyobrażamy sobie najczęściej obcego mężczyznę w ciemnej uliczce, późną nocą. Tymczasem do większości gwałtów – ponad 70% – dochodzi ze strony osób znanych ofiarom. Zaledwie 15% gwałtów odbywa się w przestrzeni publicznej.

~~GWALCĄ ZWYRODNIALI ALBO CHORZY PSYCHICZNIE MĘŻCZYŹNI~~ mit

7 GWAŁTÓW DOPUSZCZAJĄ SIĘ „NORMALNI MĘŻCZYŹNI”, A NIE „BESTIE”

Gwałciciele pochodzą z różnych grup społecznych i różnych środowisk. Jedynie 5% gwałcicieli wykazywało w okresie popełnienia przestępstwa zaburzenia psychiczne.

~~ZGWAŁCENIE ZACHODZI, JEŚLI DOSZŁO DO STOSUNKU SEKSUALNEGO~~ mit

8 ABY DOSZŁO DO GWAŁTU, NIE MUSI DOJŚĆ DO PENETRACJI POCHWY PENISEM

Gwałt oznacza znacznie więcej form przemocy seksualnej.

> KONSEKWENCJE MITÓW

TE POWSZECHNE PRZEKONANIA WPŁYWAJĄ BEZPOŚREDNIO NA:

1 SPRAWCÓW

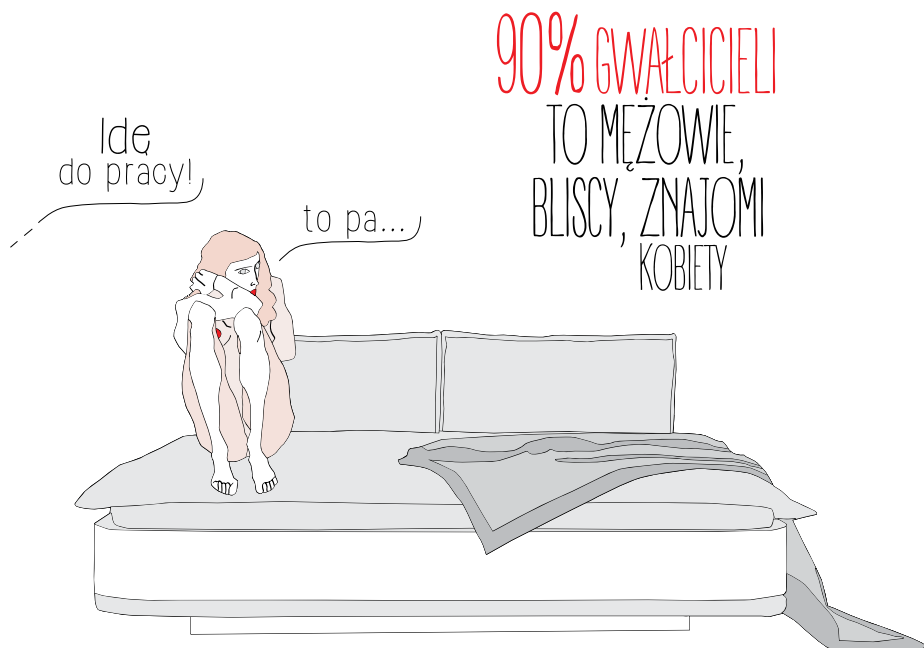
Przejawia się to m.in. w bezkarności. W sprawach o zgwałcenie zapada w Polsce rocznie około 200 wyroków. Przyjmuje się, że do ujawnienia dochodzi w ok. 8% popełnionych przestępstw seksualnych, co oznacza, że w ponad 90% przypadków zgwałceń sprawcy pozostają bezkarni.

2 OFIARY

Ofiary gwałtu są mniej skłonne do zgłoszenia przemyce seksualnej jakiej doświadczyły, jeśli odbiega ona od stereotypu „prawdziwego gwałtu”.

3 INSTYTUCJE

Policja kieruje akcje prewencyjne głównie do kobiet, a nie do sprawców. Społeczny przekaz brzmi: „nie daj się zgwałcić” zamiast „nie gwałć”.

> PRZYCZYNY I ROZWIĄZANIA

BADACZKI/BADACZE ZJAWISKA PRZEMOCY SEKSUALNEJ SĄ ZGODNI CO DO TEGO, ŻE:

- 1 Z DZIAŁAŃ DŁUGOFALOWYCH NAJWAŻNIEJSZĄ KWESTIĄ JEST ZMIANA POSTAW I NASTAWIENIA SPOŁECZEŃSTWA W KIERUNKU JEDNOZNACZNEGO POTĘPIENIA PRZEMOCY WOBEC KOBIET A ODRZUCENIE MITÓW**
- 2 JAK DŁUGO SPOŁECZEŃSTWO KIERUJE AKCJĘ PREWENCYJNĄ WYŁĄCZNIE DO KOBIET, TAK DŁUGO NIE DOSTRZEGA RZECZYWISTEGO PROBLEMU – SPRAWCÓW ZGWAŁCENÍ**

KILKA GODNYCH UWAGI MATERIAŁÓW NT. PRZEMOCY SEKSUALNEJ
DOSTĘPNYCH NIEODPŁATNIE NA STRONACH WWW:

**Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy
wobec kobiet i przemocy domowej.**

amnesty.org.pl/uploads/media/konwencja_przemoc_wobec_kobiet.pdf

**Raport: Dość milczenia. Przemoc seksualna wobec kobiet i problem
gwałtu w Polsce.**

pl.boell.org/pl/2014/05/14/dosc-milczenia-przemoc-seksualna-wobec-kobiet-i-problem-gwaltu-w-polsce

**Podręcznik do prowadzenia zajęć w oparciu o film „Maska
twardziela”. Przemoc, media i kryzys męskości.**

www.autonomia.org.pl/index.php?id=teksty2&ajdi=68

Poradnik dla ofiar gwałtu/przemocy seksualnej.

ponton.org.pl/pl/strona/poradnik-dla-ofiar-gwaltuprzemocy-seksualnej

---

Materiały przygotowane na podstawie:

Z. Nawrocka, *Gwałt głos kobiet wobec społecznego tabu*, Warszawa, 2013

A.N. Groth, H.J. Birnbaum, *Man who rape: the Psychology of the Offender*, Nowy Jork, 1980

Białe plamy na mapie (nie)równości płci, Feminoteka 2011

Dość milczenia. Przemoc seksualna wobec kobiet i problem gwałtu w Polsce, Heinrich Boll Stiftung Fundacja Feminoteka 2011

Kobieta-ofiara przestępstw w badaniach kryminologicznych, prof.

Gruszczyńska, konferencja „Pomoc kobietom-ofiarom przestępstw”
Sejm RP marzec 2013

organizacja

---

matronaty

PEŁNOMOCNIK RZĄDU
DO SPRAW RÓWNEGO TRAKTOWANIA

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
WARSZAWA